

Osnivanje preduzeća u RS

Prema Zakonu o preduzećima Republike Srpske, preduzeće je pravno lice koje obavlja registrovanu privrednu djelatnost radi sticanja dobiti.

Zakon o preduzećima RS predviđa pet oblika preduzeća i to:

Ortačko društvo (o.d.) – društvo koje se osniva ugovorom dva ili više fizičkih lica koja se obavezuju da, uz sopstvenu neograničenu solidarnu odgovornost za obaveze društva, obavljaju određenu djelatnost pod zajedničkom personalnom firmom. Ortačko društvo mogu osnovati najmanje dva fizička lica, i to ugovorom u pismenoj formi.

Karakteristika ovog društva, jeste to što ortaci neograničeno solidarno odgovaraju za obaveze društva svojom ličnom imovinom. Zbog toga ne postoji zakonom propisan minimum osnovnog kapitala ovakvog preduzeća.

Komanditno društvo (k.d.) – društvo koje se osniva ugovorom dva ili više lica radi obavljanja djelatnosti pod zajedničkom firmom, od kojih najmanje jedno lice odgovara neograničeno solidarno za obaveze društva (Komplementar), a rizik najmanje jednog lica ograničen je na visinu ugovorenog uloga (Komanditor). Kao i kod ortačkog društva, ni ovdje zakon ne propisuje minimum osnovnog kapitala preduzeća.

Akcionarsko društvo (a.d.) – društvo koje osnivaju pravna, odnosno fizička lica radi obavljanja djelatnosti, a čiji je osnovni kapital utvrđen i podijeljen na akcije određene nominalne vrijednosti. Vlasnici nad preduzećem ovdje odgovaraju samo do visine svog uloga, te zbog tog zakon propisuje minimum osnovnog kapitala preduzeća.

Društvo sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.) – društvo koje, radi obavljanja djelatnosti, osnivaju pravna ili fizička lica koja ne odgovaraju za obaveze društva, a snose rizik za poslovanje društva do visine svog uloga. Ulozi članova društva čine osnovni kapital društva.

Javno preduzeće – preduzeće koje se osniva radi obavljanja djelatnosti od opšteg interesa. Javno preduzeće mogu osnovati republika ili opština/grad i može da ima bilo koji organizacioni oblik društva kapitala, ali se najčešće osniva u obliku akcionarskog društva.

Svojtvo pravnog lica preduzeće stiče upisom u sudski registar kod nadležnog suda.

Registracija preduzeća kod suda, međutim, predstavlja samo jedan korak pri osnivanju ovog poslovnog subjekta.

Da bi se komplikovana procedura osnivanja preduzeća učinila što jasnijom, u nastavku su objašnjeni svi koraci, neophodni za osnivanje i početak rada preduzeća.

Postupak osnivanja je objašnjen na primjeru društva sa ograničenom odgovornošću, jer je taj organizacioni oblik preduzeća najzastupljeniji u kategoriji malih i srednjih preduzeća.

Postupak osnivanja društva sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.)

KORAK 1

Donošenje akta o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću.

Taj akt može biti odluka ili ugovor o osnivanju d.o.o.

1. Odluka o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću, donosi se u slučaju da je osnivač jedno fizičko ili pravno lice (primjer odluke).
2. Ugovor o osnivanju d.o.o. zaključuje se kada društvo osnivaju dva ili više fizičkih ili pravnih lica (primjer ugovora).

KORAK 2

Registracija d.o.o. kod registarskog suda

Za poslove registracije preduzeća, nadležan je Osnovni sud u sjedištu Okružnog suda, za područje tog Okružnog suda, a prema sjedištu preduzeća (npr. Osnovni sud u Bijeljini je nadležan za registraciju preduzeća u svim opštinama koje su pod nadležnošću Okružnog suda u Bijeljini).

Dokumentacija koju je potrebno priložiti prilikom registracije:

- popunjeni obrasci (1–4) (obraci mogu da se nabave knjižarama po cijeni 10 – 15 KM),
- akt o osnivanju (odluka ili ugovor),
- statut preduzeća (primjer statuta),
- potvrda banke o deponovanim sredstvima na privremeni račun ili dokaz o novčanoj vrijednosti stvari i prava unesenih u društvo,
- ovjeren potpis lica ovlašćenog za zastupanje,
- odluka o imenovanju lica ovlašćenog za zastupanje, ako to lice nije određeno osnivačkim aktom,
- tekst oglasa sa plaćenom taksom (oglas u „Službenom glasniku RS“ iznosi u prosjeku 200 KM),
- ovjerena kopija diplome direktora i kopija lične karte,
- ako je riječ o stranom ulaganju, tada je potrebno priložiti i rješenje o registraciji stranog ulaganja,
- plaćena taksa u iznosu od 450 KM (bez spoljne trgovine), odnosno 950 KM (sa spoljnom trgovinom).

Registarski sud je dužan da izda rješenje o registraciji preduzeća u roku od pet dana od dana uredno predane dokumentacije.

KORAK 3

Izrada pečata preduzeća

Pečat se može izraditi u bilo kojoj pečatoreznici, gdje je na uvid potrebno dostaviti Rješenje o registraciji preduzeća.

Izrada pečata iznosi 20 – 30 KM.

KORAK 4

Registracija preduzeća kod Republičkog zavoda za statistiku

Registracija se vrši kod Republičkog zavoda za statistiku kome je potrebno dostaviti:

- popunjen obrazac zahtjeva koji možete dobiti u Republičkom zavodu za statistiku (obrazac se ovjerava pečatom preduzeća), obrazac
- dokaz o izmirenju republičke administrativne takse u iznosu od 70 KM;
- rješenje suda sa obrascima 1–4 (ovjerena kopija),
- ovjeren potpis lica ovlaštenog za zastupanje (obrazac OP).

Akt o razvrstavanju preduzeća po jedinstvenoj klasifikaciji djelatnosti izdaje se u roku od dva dana od predaje zahtjeva.

KORAK 5

Dobijanje Rješenja o ispunjenosti uslova u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine

Da bi preduzeće otpočelo sa radom, potrebno je pribaviti Rješenje o ispunjenosti uslova u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine.

Za izdavanje ovog rješenja nadležno je opštinsko/gradsko Odjeljenje za privredu i društvene djelatnosti, kome je potrebno dostaviti:

- popunjen obrazac zahtjeva koji možete dobiti u opštinskoj, odnosno gradskoj upravi,
- dokaz o uplaćenju opštinskoj/gradskoj taksi (101 KM),
- rješenje suda sa obrascima 1–4 (ovjerena kopija),
- ovjerena kopija diplome direktora,
- kopija lične karte,
- upotrebna dozvola za korišćenje poslovnog prostora (Ako je dozvola starija od tri godine, tada je potrebno pribaviti atest o mjerenju električne instalacije koji takođe ne smije biti stariji od tri godine),
- pravni osnov korišćenja poslovnog prostora (ugovor o zakupu, posjedovni list),
- dokaz o izvršenoj uplati za komisijski pregled (100 KM),
- ovjeren potpis lica ovlaštenog za zastupanje (obrazac OP),
- posebne dozvole ako su neophodne.

Rješenje o ispunjenosti uslova u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine, izdaje se za 10 – 20 dana od dana predaje urednog zahtjeva.

KORAK 6

Registracija kod Poreske uprave RS

Prijava poreskog obveznika se vrši kod organizacione jedinice Poreske uprave

u čijoj se nadležnosti nalazi lokacija glavnog mjesta poslovanja.

Za registraciju porekog obveznika, potrebno je Poreskoj upravi dostaviti:

- popunjen obrazac prijave PZR 1
- rješenje suda sa obrascima 1–4 (ovjerena kopija),
- rješenje opštinskog/gradskog organa,
- statistički broj,

- ovjerena kopija lične karte direktora,
- broj žiro računa kod poslovne banke (privremenog),
- republičku taksu (2 KM).

Potvrda o registraciji poreskog obveznika (JIB), dobija se u roku od dva do tri dana od dana podnošenja zahtjeva.

KORAK 7

Otvaranje žiro računa

Žiro račun možete otvoriti u bilo kojoj poslovnoj banci.

Prilikom otvaranja računa banci je potrebno dostaviti:

1. rješenje suda sa obrascima (ovjerena kopija),
2. obavještenje o razvrstavanju jedinice razvrstavanja Republičkog zavoda za statistiku,
3. kartone deponovanih potpisa lica ovlaštenih za potpisivanje naloga radi raspolaganja sredstvima sa računa,
4. Statut ili pravila vlasnika računa koji se ne upisuje u sudski registar,
5. potvrdu o registraciji poreskog obveznika.

KORAK 8

Registracija obveznika poreza na dodatu vrijednost

Prijava obveznika PDV-a, vrši se kod mjesno nadležnog regionalnog centra Uprave za indirektno oporezivanje BiH.

Obavezi prijavljivnja podliježu sva lica čiji oporezivi promet dobrima ili uslugama u prethodnoj godini prelazi ili je vjerovatno da će preći prag od 50.000,00 KM.

Za registraciju obveznika PDV-a, potrebno je dostaviti:

- zahtjev za registraciju PDV obveznika (obrazac ZPDV http://www.uino.gov.ba/c/pdv_akcize/registracija.htm),
- rješenje suda sa obrascima 1–4 (ovjerena kopija),
- potvrda o registraciji poreskog obveznika od Poreske uprave RS (ovjerena kopija),
- uplatnice na ukupan iznos od 15,00 KM na ime troškova upisa,
- druge dokumente u zavisnosti od vrste registracije, a u skladu sa Pravilnikom o registraciji obveznika PDV-a

KORAK 9

Prijava preduzeća i zaposlenih Fondu penzijsko invalidskog osiguranja RS

Prijava preduzeća se vrši Fondu penzijsko invalidskog osiguranja RS

Prilikom prijave potrebno je Fondu dostaviti:

- obrazac (obrazac se dobija u Fondu),
- rješenje suda sa obrascima 1–4 (ovjerena kopija),
- akt o osnivanju preduzeća,
- akt Republičkog zavoda za statistiku (ovjerena kopija)

Svako preduzeće je dužno da Fondu PIO prijavi najmanje dvoje zaposlenih. Prijava se vrši tako što se Fondu PIO dostavi sljedeća dokumentacija:

- obrasci M2 i M3 za prijavu zaposlenih,
- ugovori o radu,
- rodne listove zaposlenih,
- radne knjižice.

Prijava zaposlenih se vrši odmah i ne plaća se.

KORAK 10

Upis u registar carinskih obveznika

Prijava za upis u registar carinskih obveznika, vrši se kod Uprave za indirektno oporezivanje BiH

Prilikom prijave potrebno je dostaviti:

- pismeni zahtjev,
- rješenje suda sa obrascima 1–4 (ovjerena kopija). Preduzeće mora biti registrovano za obavljanje spoljnotrgovinske djelatnosti,
- potvrda o registraciji poreskog obveznika od Poreske uprave RS (ovjerena kopija),
- karton deponovanih potpisa ovjeren od strane poslovne banke kod koje je račun otvoren,
- uplatnice na ukupan iznos od 15,00 KM na ime troškova upisa.

Minimalan novčani dio osnovnog kapitala društva sa ograničenom odgovornošću iznosi 1,00 KM.